

NEJROZBÍRNĚJŠÍ A
NEJLEPŠÍ ČESKÝ
TĚDENÍK NA
ZÁPADĚ

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING
MEDIUM IN THE
GREAT NORTHWEST

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

ZALOŽEN R. 1871.—ROČN

OMAHA, NEBR., DNE 23. PROSINCE 1914.

ČÍSLO 23.

Ruský strategický ústup.

Pochybné německé vítězství.

Výpad německých lodí na anglické pobřeží.

Úspěch spojenecké diplomacie.

Řecko a Rumunsko přispějí spojencům.

VELKÝ BOJ SVÁDÍ SE O VARŠAVU. — ÚŘEDNÍ NĚMECKÉ
KRUIHY VARUJÍ PŘED PŘEDČASNÝM JASOTEM.

Zprávy o vzpouře českých pluků se potvrzují. — Vyjednávání o
mír bezvýsledným. — Egypt pod protektorátem Anglie. —
Skandinávská trojdhoda. — Německý císař opět na bojišti. —
Protirakouské hnutí v Itálii.

Německý císař opět na bojišti.

Dle zprávy z Kodaně do Londýna zaslán, odebral se v pondělí tento týden německý císař na západní bojiště, jsa tentokrát provázen kancléřem Bethmann-Hollwegem, ministrem války a námořnictví a četným dvořanstvem.

Úspěch spojenecké diplomacie.

Z Londýna oznámeno bylo večer, že další dva menší národové vropští vystoupí bezodkladně na válečné jeviště a to jako spojení trojdhody. Jst to Řecko a Rumunsko. Když dostalo se vládním spojeneckým naprostého ujištění, že Bulharsko ve válece této zachová přísnou neutralitu, zaručily se Anglie, Francie a Rusko společně Řecko a Rumunsku, že nebudou napadeny Bulharskem, když bránu mojí spojencům přispějí. Dá se předpokládati, že záruka taková nebyla by řecko a Rumunsku dána velmoceři témi, kdyby neměly předem jistotu, že malé země ty napadeny nebudou. Toto důrazné prohlášení Bulharska, že zachová nejpřísnější neutralitu, jest velkým úspěchem spojenecké diplomacie, neboť muselat ona nejen překonati veškeren vliv a nátlak Rakouska a Německa na cara Ferdinandu, rodilého to Němce, ale i zaeliti rány a jizvy, jež Bulharsku zasazený byly minulého roku řeckem, Srbskem a Tureckem, když po nákladné a vítězné válce odpreno bylo Bulharsku přisvojití sobě Solun, Monastyr a Drinopol. Jakým způsobem Bulharsko ku prohlášení neutrality bylo přiměno, není dosud známo. Diplomate v Londýně zvěděli sice před nedávnem, že Bulharsku slíben byl Drinopol a velká část z dosavadního tureckého území v Evropě a některé ústupky a výhody pro Bulharsko v krajích Srbskem a Řeckem zabraných. Vyrozumívá se také, že Rumunsko jest ochotno vrátiti a Bulharsku postoupiti část zabraného území nedaleko ústí řeky Dunaje. Nabídka tyto ještě před třemi týdny nemohly Bulharsko plně uspokojiti, když Srbsko bylo Rakouskem skrušeno, než nyní, kdy Rakousko s vojskem svým po vítězství srbském muselo ustoupiti, nastal v bulharském smýšlení převrat. Účast Řecka a Rumunska na této válce může a ne-pochybně bude mít zle následky pro Rakousko i Německo. Postavení Rakouska jest již tak dost povážlivé, když nyní Srbové a Cernoherci vnikli do Bosny a ruské voje stále ohrožují Krakov a Uherstvo. Rumunsko s to jest vrhnouti do pole ihned armádu čítající na 200,000 mužů, armádu velmi dobře ozbrojenou a vybavenou, kteráž v Záhlitavsku snadno spojití se může s ruským vojskem, v Uhrách se nalezájícím. Tim rozhořčení Uhrů by se zvýšilo, neboť bez tak již Uhrů nářkájí si, že nemají dostatečný počet vojska na obranu své země a proto i vyhrožují, že sami o sebe jen budou se starati a vojska svá doma jen použijí. Když nyní uherské sbory byly a Halie odvolány, by odrážely útok rumunský, museli by jen Němci novými posilami svými nesliti rakouské vojsko proti Rusku bojující. Úkol Re-

ka byl by pak dvojnásobný. Podpořiti Srby na jich postupu do Bosny, rozdmýchovati povstání Srbů v Bosně a Heregovině a mimo toho přispěti nepřimě Anglii a Rusku nájezdy na turecké pobřeží v Asii, takže Turecko muselo by odvoluti část svého vojska, jež postupovati má v ruském Kavkazu a ku Suezskému průplavu. Mohou-li tedy spojení počítati dnes na vydatnou pomoc Řecka a Rumunska, jak dlouho to bude trvati, kdy po bok jich postaví se též Itálie?

Zprávy nejnovější.

V posledním rozkazu generála Joffrea, vrchního velitele spojeneckých vojsk na západním bojišti, pochválena byla jich chrabrost, kteréž právě nyní jest zvláště třeba, kdy "blíží se hodina, v níž Francie zbavena bude vpádu nepřátelského." Úřední zpráva pařížská sděluje, že vojska spojenecká téměř krok za krokem tlačí před sebou německé vojsko, o zákopy a každý pruh země, byt i jen postoupilo o několik yardů vpřed, svádí bitky muž proti muži. Postup děje se na celé čáře, zvláště ale patrným jest ve středě mezi Argonne a Meuse. Anglické lodě opět bombardovaly města Zeebrugge a Heyst, právě tak jako pobřeží za Ostende, kde Němci několik pobřežních baterií skryly v trávě a písku. Válečné operace spojenců ve Flandersku, jež v poslední době byly jen drobnými šarvátkami, vzaly nyní na se ráz ucelený a jednotného hnutí vpřed, jimž má se celé západní křídlo německé linie zpět zatlačiti. Dosud nepotvrzená zpráva udává, že Němci opustili město Dixmude. Dále oznamuje se, že loďstvo spojenecké zahájilo bombardování Dardanell, než výsledek toho dosud nebyl oznámen. — Za účelem tímto spojení mohou ve středozemním moři soustřediti dosti značný počet svých válečných lodí. Večera zahájeno bylo zasedání francouzského parlamentu. Asi dvě stě členů jeho stálo v poli, než nyní vrátili se do Paříže, aby místa svá v parlamentu zaujali. Oznamuje se též, že Itálie hrozí Tureku přerušemím diplomatických styků, nedostane-li se jí v brzkou uspokojivého vysvětlení o přítomnosti 4,000 Arabů, vedených tureckými a německými důstojníky, kteří ohrožovali se zdej Tripolis.

Protirakouské hnutí v Itálii.

Minulou neděli na mnoha místech v Itálii měla policie i vojsko plně ruce práce s potlačováním protirakouského hnutí, jež nabylo rázu velkých výtržností. V den ten připadlo právě výročí boje u Oberdanku, italského irredentisty, jež roku 1882 zorganizoval nezdařený útok na rakouského císaře, tehdy v Terstu dlečící a za to byl popraven. Již v noci se soboty na neděli lepeny byly v mnoha městech italských pobuřující plakáty, rozhazovány též letáky připomínající smrt Oberdankovu. Tiskopisy ty byly v čerušém rámeč a nesly ohlavení: Pamatuje obětování se Oberdanku! Tu a tam došlo ku srážkám mezi demonstranty a policií. V Římě ku velkému shromáždění

mluvil republikánský poslanec Cola Anni, jenž zval Oberdanku "terstským mučedníkem." Demontrace dosáhla své výše, když opíraje se o herle, povstal Ricciotti Garibaldi a pravil: "Dosud zavznívá hlas z ostrova Caprera, kde otec můj jest pochován. A hlas ten žádá si činů, nikoliv slov od výboru, jenž povzbuzovati a svolávati má dobrovolníky." Po provolání slávy Itálii, Tridentu a Terstu, jež bouřlivě se opakovalo, několik zástupů vniknouti chtělo do středu města, než tomu zabráněno bylo policií i vojskem.

Prvá válečná perioda skončena.

Z Petrohradu přes Londýn sděluje se: Jistý generál, přidělený ruskému generálnímu štábu, navrátil se těchto dnů z bojiště do Petrohradu, přítomnou vojenskou situací líčí velice příznivě. Pravil mezi jiným: "Jsme nyní u konce první periody válečné, kteráž skončila sice posínutím bitevních čar směrem východním, aniž by však z toho Německo nějakého významného prospěchu mělo. Německý střed zahájil ofensivu svojí na čáře od Poznaně ku Kaliszu. Armády gen. Mackenzena a Francise postupily ku řece Buzice, zaujímaje posice téměř v přímé čáře od Plocku, skrze Domitz a Lodz ku Piotrkovu, kde se očekávají. Severní divise postoupila ku Makovu, odkudž však byl zatlačena zpět ku hranicím. —

že by mohl třicet armádních sborů poslati na západní jeviště války. Úmysl tento nemůže však býti uskutečněn, poněvadž Rusům dostává se stále nových a nových posil a voje naše zaujímají nyní takové posice, jež dají se mnohem účinněji hájiti, než posice předělá. Krajina Sochaczewská, nízká a lažinatá, poskytuje tu výbornou příležitost ku obraně. Deštivé počasí též prospívá nám při vykopávce zákopů a zároveň při tom neschůdnými činí cesty, po nichž německé sbory v před mají se bráti. Během této dočasné přestávky v krajínách oněch příští velká bitva očekávati se dá v okolí Krakova a Přemyslu a možno též, že prudší šarvátka svede německé vojsko v okolí Mlawy, Suwalki a Wirballen. Situace v Kavkazu valně se změnila. Následkem drsného počasí zůstávají Rusové tam v postavení obranném. Turci s novými posilami svými pokoušejí se o vpád podél cesty vedoucí z Urmiah v severozápadní Persii ku Baku na břehu Kaspiického jezera, odtud pak ku Elizabetpolu a na Tiflis. Klid zbraní zavládl nyní mezi Karsem a Erzerumem, kde válečné operace započaly. Pávodním plámem tureckým bylo postoupiti na Krym a dále podél Černého moře, než od plánu toho bylo buď upuštěno nebo provedení odloženo. Mezi tím Rusko pilně opevňuje své po-

bití toho, že hlavní město Polky jest ohroženo a mimo toho zpětnými útoky odrážejí rakousko-německé útoky v Halie. Rakouské vojsko z Přemyslu pokoušelo se o výpad, kterýž ale dle ruských zpráv se nezdařil a přitom, jakož i při jiných útocích, padlo v ruce ruské mnoho zajatých a děl.

Rusové nejsou ještě poraženi.

Ze ústup Rusů před armádou Hindenbergovou nebyl takovou hroznou porážkou, za jakouž zpráva byl vyhlášován a vítězství to v Berlíně slavně oslavováno, vysvitá nejlépe ze zprávy německé úřední tiskové kanceláře, kteráž došla minulou neděli do Ameriky. Zpráva ta žní: "Ačkoli někteří pozorovatelé ještě dosud chovají ten náhled, že německé vítězství na východě zajistí nás "pro všechny časy" před nebezpečím ruského vpádu, počíná se uznávati, že i tak velké a úplné vítězství není totožným s naprostým zničením vojsk ruských, totiž ruské voje nebyly nadobro vyhlazeny a do skutečnosti té ještě mnoho chybí. Vídeňská Neue Freie Presse uvěřuje úsudek jistého nejmenovaného generála, kterýž soudí, že šarvátka zadních stráží ustupující ruské armády nebyly sváděny za účelem ochrany ruského trénu, nýbrž aby získán byl čas, během něhož nové posily ruské na bojiště dojdí měly. Na tom záležitosti bude trvalá hodnota dočleného německého úspěchu, zdaž ruskému vojsku dostane se závčas vydatných nových posil či nic. Vídeňská úřední zpráva, popisující tuhé boje nedaleko Krosna a podél horního toku řeky Dunaje, nasvědčuje tomu, že Rusové dosud sehnopi jsou důrazně na odpor se postaviti. Soukromé zprávy udávají, že Rusové bez boje odstoupají směrem severním od Munkače. Dalším vážným činitelem varujícím před zveličováním vítězství Hindenbergova a očekáváním velkých úspěchů v Polsku, jest ta okolnost, že ústupem svým dostali se Rusové mnohem blíže ku svým zásobárnám, kdežto pronásledující je vojsko německé od svých se vzdaluje a táhne v kraje, kde cesty jsou rozhodně neschůdné. — Přes to vše očekává se, že polní maršálek bude s to dokončiti to, co započal."

Smělé činy českého aviatika.

Spojenému tisku sděluje se z Berlína: Poručík vzduchoplavce Kašpar, jenž v civilu jest advokátním kandidátem, vrátil se do Berlína po opětém provedení několika smělých letů. Jedním z nejdůležitějších byl vzlet nad Calais, kde Kašpar pokoušel se zničiti některou z nepřátelských lodí v přístavu zakotvených. Na lodě vhodil deset bomb, než každá z nich eile se minula. Při objevení smělých útoků byl prudkou palbou, kteráž stále se stupňovala. Konečně vystaven byl Kašpar se svým letadlem palbě drobných otáčivých děl z některých lodí a proto, když zásoba svým bomb vyčerpal, odletěl na své stanoviště. Byl to poručík Kašpar, jenž před několika týdny křivoval nad anglickým přístavním městem Doverem, kde též několik bomb na město vhodil a několikrátě také přiletěl již nad Paříž. Křídla jeho vzducholodí nasvědčují povaze obně, jemuž při svých letech byl vystaven. Více jak 400 kuli křídly jeho letadla proletělo.

Levé křídlo německé ohroženo spojení.

Střed německého levého křídla ve Flandersku jest znenáhla obkličován spojení. Oficiální sdělení, vydané 17. pros. ministerstvem války v Paříži, obsahuje následující významnou větu: "V Belgii získala naše vojska půdy na sever od silnice z Ypres do Meninu." Toto oznámení běže se jako důkaz podstatného úspěchu spojenecké, zvláště v souvislosti s postupem spojenců na východ od Ypres, kdež dle odpoledního oznámení Francouzové a Britové opevnili se na území, dobytém v bojích, které zde trvají již po tři

dny, od té doby, co spojení ujali se ofensivy. Na severu zaří do-sud prudká bitva. Zde vyrazili Francouzové a Belgičani z Nieuportu, aby obsadili silnici z Lombartzyde ke statku St. Georges, a Němci, obstrélování strašlivou palbou z francouzských baterií a britických námořních děl z válečných lodí, pokoušejí se statečně, ale marně, aby získali zpět ztracenou půdu. Boje vedeny jsou od zákopu k zákopu, a obě strany užívají hojně bodáků. Spojenci útočí na Němce s velikou rázností a statečností, ale narážejí na zoufalý odpor. Prudkost bombardování s moře dnes značně ochabla. Myslí se, že britičtí dělostřelci oblévají se, že by zasáhli své vlastní kamarády. Bitva obnovena byla dnes s velikou prudkostí na sever od Arrasu a podél řeky Aisny a Oisy. Na sever od Arrasu vyrazili Francouzové do otevřeného pole, a postoupili v řadě útoků, jimž dospěli až do prvního řadu domů v městě St. Laurent, v distriktu Blangy. Rozpoutaly se kruté poliční boje, v nichž postup Francouzů narážel na divokou obranu nepřítel. Francouzové jsou nyní pevně usazení v první řadě stavení. Ministerstvo války oznamuje dnes večer, že francouzské sbory získaly značné terény u Owilliers, La Boisselle, Mametz a Maricourt, v distriktu Bapaume a Peronne, na frontě, kde generál von Kluck držán byl se svým vojskem tak dlouho. — Prudké dělostřelecké boje vedeny byly na Aisně a v Champagni. — Tracy-le-Val, jež bylo kdysi střediskem bitvy na Aisně, kde však v poslední době panoval poměrný klid, jest opět terčem prudkého bombardování. V Argonnách a ve Vogésích mluví rovněž velká děla, ve kterých německé batterie velmi trpí, následkem převahy nových francouzských polních houfnic a lepšího cílení francouzských dělostřelců. Oficiální oznámení z Berlína dří pouze: "Poslední zpráva velitelství na západě poukazuje na možnost obnovení činnosti ve velikém měřítku na tomto bojišti."

Praha, Vídeň a Budapešť se bouří.

Zpráva amerického spojeného tisku sděluje: Řím, 16. prosince. Dle zpráv z rakouských hranic, je situace v rakousko-uherské říši kritickou. Zprávy ty jsou hodnověrné. Tvrdí se v nich, že po zprávě o porážce Rakusanů Srby situace stala se vážnou a ještě se přirostla vnitřními nepokoji zvláště ve Vídni, Budapešti a v Praze. Ve Vídni velký zástup lidí shromáždil se na Okružní třídě (Ringstrasse) a táhl k zahraničnímu ministerstvu. Lid hlasitě protestoval proti způsobu vedení války. V Praze došlo ku demonstracím, jež nabyly rázu odbojného a Češi dali na jevo, že si nepřejí, aby synové jejich umírali pro německé a protislovanské zájmy a neváhali projevit své přesvědčení v tom smyslu. V Budapešti demonstrace byly prudší a skoro vzaly na se ráz vzpoury. Hlavní ulice města musily býti vyklizeny policií a když lid se pokoušel proniknouti k budově ministerstva honvědu (uherské zeměobraně) lid volal "Přes s Potiorekem!" Podmaršálek Potiorek byl vrchním velitelem Bosny, Heregoviny a Dalmacie a nyní řídí válečnou akci na srbském bojišti. Tato zpráva zaslána spojenému tisku je silně pobouřná dřívějším zpráвам o vzpouře v Praze a jiných městech rakouských. Ale nyní, kdy stále neuspěchy rakouské armády a vyprávění raněných o svých zkušenostech a také povolávání otců rodin do zbraně silně asi rozněňuje lid.

Vraždění Řeků.

Turecké vojsko v Alvali, v Malé Asii, ve vzbouření čelím proti řeckému obyvatelstvu města, zavraždilo čtyři Řeky. Domy Řeků byly napadeny a vyplázeny, krámy byly pobourány a zapáleny. Mnoho žen a dívek bylo napadeno a zmasákováno.

NĚMECKÝ KORUNNÍ PRINC BLAHOPŘEJE DŮSTOJNÍKŮM.

Photo copyright, 1914, by American Press Association.

Rakousko-německé sbory ze Slezska pokročily směrem ku Olkusku a Novo Radomsku, kdežto oále na jih postupují Rakusané ku řece Dunajce, ve snaze osvovoiti Krakov. Úmyslem Rakouska jest toto: Na jihozápad od Přemyslu rakousko-uherská armáda pokusila se překročiti Karpaty za tím účelem, aby uleveno bylo posádkě v Přemyslu a ruské vojsko v Halie vypuzeno. Střed velkých válečných operací vyvínoval se v uvedeném tomto pořátku. Strategické položení železnic umožnilo Rakusanům manevrovati rychle svým sborům na sever i na jih, na východ i západ a opáčně. Proti ruskému vojsku stojí nyní v poli více jak 40 rakouských a německých armádních sborů, čili asi 1,600,000 mužů. Přítomným úmyslem nepřítel jest dobytí litvinských pevností Kovna, Dvinsk a Grodna, obsaditi západní Polsko až ku Varšavě, kdežto Rakusané pokoušejí se zahnat ruské vojsko z Halie, načež by postoupali směrem severním ku Lublinu a obsadili jižní část Polska. Když by se nepětili podarilo zapuditi nás z jeho vlastního území a opevniti se na výše zmíněných bitevních čarách, o nic více by se mu nejednalo. Byl by zcela spokojen, když by v obranném tomto postavení zůstal po celé čáře, tak

bylo. Turecké válečné lodě, jež zjevily se v okolí Batumu, opět zmizely. Výsledky první této válečné periody považují za zdroj všeobecného uspokojení."

Nová bitva o Varšavu.

Armáda německého polního maršálka von Hindenberga, kteráž v široké bitevní linii postupuje směrem ku Varšavě a to od řeky Visly ku řece Pilicy, obsadila v pátek Lomžoz a v sobotu stihla ku novým ruským posilám podél řeky Buzry a jižně ku Rawě se rozkládajícímu. Rusové, aby znovu seřadili voje své, ustoupili za řeku Buzru, ve výhodnější pro obranu kraj, jak o tom zmiňuje se v jiné zprávě, následováni byli dvěma oddíly německého vojska, jež dostaly se přes řeku po částečně spáleném mostu. Z oddílů těch zůstalo však po prudké palbě ruské na živu jen padesát vojínů, kteří zajati byli. Prvá tato šarvátka jest počátkem nové velké bitvy o Varšavu, od níž jsou Němci jen asi 30 mil vzdáleni. Polní maršálek Hindenberg, očekává zde tuhý odpor, neboť na bojiště došlo silné ruské posily, kteréž zabráněvati budou dalšímu postupu vojsk německých a při tom chráněny jsou řekou Vislou, kterouž Němci nemohli překročiti. — Rusové jsou také na postupu ve východním Prusku, jako by ne-